

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnstvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravnstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 128.

V Ljubljani, v sredo 6. junija 1900.

Letnik XXVIII.

„Avstrijanstva ne maramo“.

Iz blejskega kota 5. junija.

Viharen a tudi povsem značilen je bil javen shod katoliškega slovenskega društva za radovljjski okraj dne 4. t. m. v Lescah. — Viharen, pravimo, ker govorniki skoraj govoriti niso mogli. Tolpa liberalcev, na čelu jim blejska elita, tesno združena pri jedni mizi z leškim »Starčevičem«, je v jednomer kričala: Živio Hribar; živio Pongerc; špirit nam pustite brez daga; proč s farji; tiho mlečozobi kapelani! Značilen je bil shod, ker je tu, kar nam znano, iz liberalnega tabora prvokrat očitno, na javnem shodu, zazenela parola: »Avstrijanstva ne maramo« in to v trenutku, ko je poslanec dr. Krek našteval razne sovraže, ki podkopujejo našo Avstrijo, ki besne zoper našo vladarsko hišo, v trenutku, ko so možje katoliško-narodne stranke navdušeno klicali: Živela Avstrija, proč z njenimi grobokopi!

To izdajalsko dejstvo naših liberalcev in od njih podkupljenih socijalnih demokratov je — značilno, to se jim mora pribiti na judežvo čelo, tega znamenja ne smejo izgubiti nikdar! Od te strani jih še nismo poznali. Da je liberalna stranka strastna nasprotnica katoliškega gibanja, o tem smo bili že zdavno prepričani, to smo ji tudi pri raznih prilikah povedali v brk. A da se liberalna stranka more tako globoko ponižati, da se v boju zoper katoličane zveže tudi z elementi, ki javno kličejo, da za Avstrijo ne marajo, to nam je povsem nekaj nepričakovanega. — To je sramota za liberalce, sramota za narod slovenski, ki se je do sedaj s ponosom imenoval najbolj patrijotični med vsemi narodi avstrijskimi.

Vi liberalci s svojo podkupljeno gardo ste našemu narodu vtisnili pečat izdajstva. Tega vam katoliško narodna stranka ne pozabi nikdar! Do sedaj je bil med nami boj radi katoliških načel, v prihodnje si stojimo nasproti: mi kot zvesti Avstrijci — vi kot taki, ki za Avstrijo ne marate. Ako vas naše ljudstvo do sedaj še ni poznalo — sedaj vas

pozna in da vas spozna v dno duše, zato bo poskrbela naša katoliško narodna stranka. Ljudstvo vsake pogorske vasice mora izvedeti, kdo so oni možje, ki mu hočejo odvzeti vero, ki ga pa tudi hočejo odtrgati od Avstrije. In ko bo ljudstvo to izvedelo, bo naše, vdano katoličanstvu, vdano Avstriji in nje presvitemu vladarju. Vam ostanejo možje le a la »Starčevič« in Pangerc. Te vam drage volje prepuščamo. Imejte jih, slobodno vam!

Konečno pa svetujemo vodstvu liberalne napredne stranke v Ljubljani, naj v prihodnje blagovoli gledati na to, da je nje možje po deželi tako famozno ne diskreditujejo, kot se je to v Lescah zgodilo.

V kroniki katoliško slovenskega društva za radovljjski okraj pa ostane javen shod v Lescah zapisan z zlatimi črkami. Večje usluge in večje reklame nam nasprotniki niso mogli nakloniti! Iskrena hvala za to. Naše geslo ostane: Vse za vero, dom, cesarja! Vi ste si v Lescah izvolili: Vse za brezverstvo in izdajstvo! Zmaga bo naša!

Govor poslanca Vencajza v delegaciji.

Odkar obstoji trozveza, povdarja vsakočasni vnanji minister veliko vrednost miru in vsako leto se oglasiyo tudi taki, ki dvomijo, ali je trozveza tudi res kaj storila v ta namen. Pri dejanskih okoliščinah se vsiljuje vsakemu patrijotu pomisleki, posebno se, ker nalagajo stroški za vojaščino, in ti stroški so pač le breme trozveze, odkar ta obstoji, vsako leto davkoplačevalcem največjih žrtev. Pa ne samo bremena, ki nam jih nalaga trozveza — kajti sami ob sebi smo miroljubna država, ki ne teži po razširjenju — mi usiljujejo pomisleke, ampak tudi škodljiv vpliv trozveze na notranje razmere v državi. V uplivenih časopisih in marsikaterem govoru avstr. drž. svetovalstva se očita zunanjemu ministerstvu, da se nepostavno vtika v notranjo politiko. Želel bi in Nj. ekselencija bi s tem ne prekorail svojega delokroga — naj bi se zunanji minister naslanjal v vnanjih zadevah na notranjo po-

litiko Avstrije, da se poslopje, na katero je morebiti ponosen, nenadoma se razruši.

Na tem mestu se ne bom spuščal v malenkosti — kajti splošno znane so, tudi bi preveč utrudilo visoko delegacijo, če bi hotel podpreti z dejstvi svoje dokazovanje.

Konstatirati hočem le, da je nele bistvena zaslomba monarhije južna meja Avstrije, ampak da je tudi mogočen jez avstrijske države zvestoba narodov tu živečih. Mesto pa, da bi trozveza gojila in varovala to lojalnost, jo še občutno žali. Na eni strani je italijanizem, na drugi pa germanizem in — ne nameravam žaliti gostoljubnosti z odkritosrčnostjo — tretji v zvezi je madjarizem, ki vsi trije ovirajo ljudstvo v materialnem in kulturnem stremljenju in žalijo narodni čut.

Iz teh dejstev izvirajoči občutki gotovo niso sposobni, da bi budili navdušenje za trozvezo. Dobiček, ki bi ga bilo pričakovati od trozveze, bo za nas tako dolgo bel nepopisan list papirja, dokler ne pridobite ljudstva zanjo.

Zgodovinski razvoj juga zahteva, da ga upoštevajo kot popolno veljaven faktor in ne kot quantité negligeeable. Ondi stanujoča naroda: Hrvati in Slovenci, imajo kakor vsak drug narod političen ideal, za katerega se bojujejo in ga skušajo uresničiti. Ta ideal, združenje vseh dežel, ki so nekaj spadale k hrvatski državi, dežela, ki so last hrvatsko-slovenskega naroda v okviru habsburške monarhije, to je boljše rečeno stara ilirska ideja, v resnici avstrijska ideja in konstatiram, da doslej Nj. Veličanstvo naš vzvišen vladar ni še odložil naslova: kralj ilirski. To je naš ideal, naš program!

Ravno tako malo se more oporekati s stališča cele države politični zvezi teh dveh držav, kakor s stališča koristi južnoslovenskih dežel meječih na Italijo, če temelji obrambena zveza na kolikor mogoče enakih koristih obeh držav in narodov. A trdno je prepričanje sloveno Hrvatov, da je zveza z Italijo bolj škodljiva nego koristna,

oziroma, da Jugoslovanom nikakor ne pripada onih koristih, kakor Italiji in njenemu prebivalstvu.

Komaj umljivo deljstvo, da se Dalmacija in avstr. ilirsko Primorje od naše vlade v političnem, kulturnem in gospodarskem oziru tako zanemarja, pripisuje tamošnje slovansko prebivalstvo izključno le oni zvezi. Dočim je Dalmacija leta in leta brez uspeha prosila za železnično zvezo z ostalimi deželami monarhije, si je Italija resno prizadevala, da bi vzhodno obrežje jadranskega morja glede kupčijskih interesov priklopila na se, da držne si celo domišljati, kako bi popolnoma odrezala naše jadransko morje, pridobivši si eventuelno ozemlja v obližju Dalmacije. Nam se že očita veleizdaja, če le akademično razpravljamo, kako bi se ožje zvezalo slovensko-hrvatsko ozemlje ob Adriji, a v Rimu nam italijanski radikalni zastopniki ljudstva neutemeljeno očitajo, kakor bi hoteli ustanoviti starodavno Veliko Hrvatsko, če Avstrija Hrvatom dovoli le eno srednjo šolo, kakor se je to zgodilo ob ustanovitvi potrebnega gimnazija v Paznu.

Dočim primorsko prebivalstvo naše monarhije ne dobi v sosednji Italiji zaslužka in se ne more s pridom pečati s kupčijo in obrtnijo, je bila kupčija pri nas uničena radi prevelikih koncesij, ki so bile Italiji dovoljene ob politični alianci, posebno z znano vinsko klavzulo. Žrtve te aliance pa so ravno tisti slojevi avstr.-ogerske monarhije, katere bi bili morali braniti obe vladi, kakor tudi skupna vlada, da bi bili mogli dospeti do napredka. Dovolj je pač znano, da je nekdanje benečansko gospodstvo pripravilo Istrijo in Dalmacijo na beraško palico, ker je vso kupčijo in obrtnijo koncentriralo v glavnem mestu.

V oči gled tem dejstvom se ni čuditi, da vidi prebivalstvo našega Primorja, v kolikor je slovensko-hrvatskega rodu in to je še vedno v pretežni večini, v zvezi z Italijo in na tej naslanjajočih se kupčijskih pogodbah svoj kulturni in gospodarski pogin ali vsaj največjo oviro svojega razvoja.

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knific.

XXVIII.

Wickede-Asseln, 6. maja.

Tretja nedelja po veliki noči: varstvo sv. Jožefa. V župniji Wickede-Asseln obhajamo cerkveno žegnanje.

Gospod pastor, Karol Krekeler, je izvrstna duša. O božiču se je priselilo v njegovo faro sto avstrijskih družin; med njimi petnajst divjih zakonov! Prišli so z Ogerskega, izpod Visoke Tatire; v vasi Salgo-Tarjanu so baje veliki rudniki. Že pred davnim časom mi je pisal, naj pridem k njemu; potreba je velika. Koliko je med njimi Slovencev, da ne ve; morebiti krog 50. »Pa tudi z drugimi se boste laglje zgovorili, kakor pa jaz, ki ne znam slovanskih jezikov«.

Dolžnost me kliče v domovino; zato sem mu bil odrekel. Pa skesal sem se. Če premisijonarim celo Vestfalsko, zakaj bi izpustil ravno ta kraj? Slovencev najbrže ni veliko; v par urah sem z vsem gotov. Zato sem bil pisal g. pastoru: »da pridem«.

Ves vesel, da se mi je v Evingu vse tako srečno obneslo, sem prišel v Dortmund. vsedel se na vlak in haidi v naj-

vzhodnejši del Ruhrkohlengebieta. Solnce je sijalo tako prijazno; vsa narava v cvetji. Bil sem srečen. Danes pred šestimi tedni sem se peljal ob zeleni Donavi proti Pasavi, danes pred petimi tedni sem prvokrat v Sodingenu pridigoval svojim rojakom. Še jeden dan, in misijonarjenja je konec.

Pripeljem se pred pastorat. Vsprejme me zelo prijazen gospod, ki se mi predstavi: »P. K., jezuit iz Holandije«. Tristo kosmatih! »Se ne bojite pruskih policajev, da Vas pri tej priči ne vržejo čez mejo?« »Kaj še, dragi moj; saj Prusi niso tako hudi, kakor mislite«, mi smehljaje odgovori. »V Schalke smo imeli jezuiti celih 14 dnij misijon. Vlada je gotovo vedela za to, pa ni rekla ničesar«.

V celi Nemčiji se vlada državni zakon, pa katerem je zabranjena jezuitom pot v deželo. Ne smejo se v Nemčiji niti naseliti niti izvrševati duhovskih opravil; še študirati jim je prepovedano, kakor daleč sega oblast nemškega cesarja. Deželni zbori so že odpravili ta zakon, državni zbor ga je črtal; treba je le še dovoljenja »Bundesratha«, ki se pa za predlogo še zmenil ni. In tako je še sedaj jezuitom prepovedan dohod v Nemčijo. — Pa ni ravno take sile s prepovedjo. Veliko število jezuitov misijonarji po Nemškem; vlada za to ve, pa ne reče nič. Samo v javnosti ne morejo nastopiti. Prebivalci v

Holandiji in Belgiji, kjer imajo blizu nemške meje mnogo samostanov. P. K. je doma iz tukajšne okolice. Ker so ravnokar dovršili misijon v Schalke in imajo to nedeljo v Asseln cerkveno žegnanje, ga je povabil gosp. pastor, da mu pride pomagat. Sam je namreč; dela ima čez glavo; vsako nedeljo binira; pa bi rad, da bi vsaj ob tem prazniku njegovi farani imeli tri sv. maše.

Ni še minilo cerkveno opravilo. Grem v cerkev, in ko je g. pastor končal sv. mašo, stopim na vzvišen prostor in zakličem: »Kolikor vas je v cerkvi Avstrijcev, počakajte«. In počakalo jih je veliko število. Razposadim jih po klopih in jih izprašujem: »Razumite slovenski?« »Ano, pane, ano«. Vedel sem, pri čem da sem; tudi Slovaki pravijo o sebi, da govore »slovenski«. »Ste Slovačka?« »Ne, Moravka«. »Dobro, dobro«.

Bilo je med njimi mnogo Slovencev in Slovakov, nekaj Čehov in Moravcev, pa tudi pristnih Madžarov. Seveda s temi nisem mogel opraviti ničesar; če so kaj razumeli nemščine, sem jih napotil k g. pastoru. Nikdar bi si pa ne bil mislil, da je slovaški jezik našemu tako soroden; če ti Slovak govori počasi in razločno, razumeš ga skoraj vse. Isto je z Moravci. Čeha razumeš nekoliko težje, pa za silo že gre. Tem narodom naj torej pridigujem; moral bi imeti pač daru jezikov, da bi me vsi umeli. Govoril

sem slovenski in semtertje upletel kako besedo »po česky«. Če so me ti kaj umeli, ne vem.

Začrnilo se je krog spovednice; moje zlate sanje, da se bom še nočoj dričkal proti domu, so splavale po vodi. Odbila je ura štiri, ko me jezuit in pastor izvečeta h kosilu. To mi je teknilo! Potem pa še enkrat v cerkev, in bil sem zelo vesel. Kako bridko mi je bilo včasih pri sreč, ko sem gledal versko brezbriznost svojih rojakov; tukaj pa, na koncu mojega pastirovanja, mi je Bog dodelil toliko veselja!

Slovaški jezik mi ni delal težav; se z otroci smo se tako lahko pomenili. Spovedne molitve so molili v vseh mogočih jezikih, slovenski, mažarski, poljski, češki, valaški (rumunski).

Po zunanje so videti zlasti otroci prece zanemarjeni; pa so tudi zelo nevedni v verskih resnicah. Če sodim po teh »Avstrijcih«, morajo vladati na Ogerskem zelo žalostne razmere v verskem oziru, zlasti še v šolstvu. Pastor mi je tožil o silni nevednosti teh otrok. V obče vanju z ljudmi sem zvedel, da je na Ogerskem zelo slabo poskrbljeno ne samo za poduk in vzgojo nemažarskih narodov, marveč tudi domačinov. To je tisto zloglasno marijansko kraljestvo, katero vladajo židje pa kalvinci! Če mi Bog da srečo in zdravje, moram ob priliki obiskati svoje rojake na

Isto velja v političnem oziru. Dasiravno tvorijo Jugoslovani v Primorju večino, jih je vendar sovražno in od državne oblasti podpirano časopisje potisnilo v manjšino. Oni ne morejo v javnem življenju nikakor delovati, ker se njihove pravične zahteve vedno prezirajo.

Da, oni so popolnoma izključeni od političnega življenja, med tem ko se Italijanom na Tirolskem obeta vedno lepša bodočnost.

Ne morem si kaj, da ne bi tu omenil zadnje dogodke v štajerskem deželnem zboru, kjer so nemški poslanci po svojem pretiranem germanskem prizadevanju prisilili slovenske poslance, se ne več udeleževati deželnozborskih sej, ker se nemška večina ni več ozirala na kulturne in gospodarske interese štajerskih Slovencev. Slovenski poslanci so tudi naznanili vzrok, ki jih je privedel do tega koraka, kar so tudi vsi južni časopisi objavili ter po svojih nazorih ali odobrili ali zavrgli. Tega tedaj niso storili brez vzroka, kakor se je upal nek štajerski poslanec Njegovemu Veličanstvu javiti.

Jugoslovane stiskajo od vseh strani, Italijani so v jugoslovanskih pokrajinah od dne do dne močnejši in jasno je, da namestijo Slovence in Hrvate ob Adriji polagoma uničiti. Dokaz za to imam takoj pri rokah, če treba, in to prav značilen dokaz. Pred kratkim časom je pisal v Trstu izhajajoči »Il Piccolo«, da se je zahvaliti le finemu taktu sedanjega tržaškega namestnika, ker se Italijani več ne izzivajo z gotovimi vzkliki.

Faktilno se je že večkrat zgodilo, da je bil Slovan vsled vzklika »Živio Avstrija!« policijsko preganjan in kaznovan, med tem ko so v preteklem letu Garibaldijevemu sinu po ulicah istega mesta prirejali ovacije in se policija, kakor se vidi, namenoma niti prikazala ni.

Kar je značilno, se je udeležil te ovacije tudi od države podpirani avstrijski Lloyd s tem, da je dovolil odposlanstvu, ki se je imelo pokloniti italijanskemu agitatorju, brezplačno vožnjo na ladiji. (Poslanec Mauthner: To ni res!)

Vprašam tedaj, kaj vse bi bila oblastva, kaj vse tržaški namestnik ukrenil, ko bi se bili drznili Slovani le kaj temu podobnega — Bog obvari kaj enakega — uprizoriti?

Jasno je torej, da Italija z vsemi silami deluje proti zavezni si Avstriji, kar se kaže v vseh južnih pokrajinah Avstrije, in da pod pretvezo politične zaveze hlepi po vse drugačnih ciljih.

Mi Jugoslovani ne zahtevamo nič tega, kar pripada našemu sosedu. toda protestirati moramo proti vednemu kršenju naših pravic, ki se s pomočjo države dogajajo na vseh poljih javnega življenja. Posebno še v Primorju se mi zdi to vedno odlikovanje italijanskega elementa, posilno poitalijančevanje Slovencev in Hrvatov kot neka priprava za bodoče dogodke, katerih se bi bilo mogoče

Mažarskem; če ne pride k njim slovenski duhovnik, bodo podivjali popolnoma.

»Ste videli, koliko jih je prišlo«, se je smejal g. pastor; »pa ste mislili, da boste v dveh urah gotovi«. Sam je bil šel v rudnik in prosil paznike, naj oprostite »Avstrijce« v ponedeljek jutro od dela. Lepa beseda povsodi najde lepo mesto; z veseljem je rudniško vodstvo v to dovolilo. Nemške Avstrijce je prevzel jezuit, slovanske pa jaz; le pristni Mažari so ostali brez dušne pomoči. »Do prihodnjega leta se naučite še mažarski, da boste še te spovedali«, mi je naročal g. pastor. Dobrega uspeha smo bili veseli vsi trije.

Največ preglavice delajo tudi g. Krekelerju, — sam pravi, da bi se moral pisati pravzaprav: Krakehler, — divji zakoni med Avstrijci. Pa iznašel si je dobro sredstvo: dogovoril se je z rudniškimi uradniki. Vsak delavec se mora skazati s poročnim listom; sicer ne dobi dela, marveč še žandarmerijo mu pošljejo v hišo, da razpodi druhal. To je pomagalo. Onim pa, ki bi se radi poročili, je preskrbel iz Avstrije potrebnih papirjev. Občudoval sem veliko gorečnost aselskega pastora.

Po večerji smo sedli h kozarcu vina. Pripovedovali smo jeden drugemu svoje zgode in nezgode in za odhodnico še enkrat zapeli dijaško pesem o Tacitovih Germanih:

Sie lagen auf Bärenhäuten
Auf beiden Ufern des Rheins

izogniti le po Jugoslovanih. Vlada se pravi v bodočnost gledati. in če hoče Njegova ekscelencia gospod minister zunanjih zadev kaj videti, tedaj ima priliko, trditve, ki sem jih navedel, že takoj danes videti in mu ni treba čakati, kaj prinese prihodnost.

Do danes nam manjka Jugoslovanom za trozvezo one simpatije, ki se pridobi le po izkoriščevanju naravnih premis, naravno nam mora izginiti vsaka navdušenost za trozvezo, ker vse, kar se iz nje izčima, nas žali in nam le škoduje. Naši želji za srečo in rast lepe naše Avstrije manjka neki vpliv, na katerega naj bi se Njegova ekscelencia gospod minister zunanjih zadev oziral. Hoteč ga zase pridobiti, odkril sem mu prave želje in stanje Jugoslovancov, kojih zvestoba — povdarjam še enkrat, je neomahljiva. Njegova ekscelencia mi utegne odgovoriti, da mu ni mogoče s temi stvarmi ukvarjati se. Ta slika, visoka zbornica, bi presenetila ves svet, ker vsaka njena poteza žari v prekričečih barvah.

Tudi mi Jugoslovani nismo nasprotni trozvezi, ko bi nas hotela Njegova ekscelencia gospod minister zunanjih zadev z njo tudi kako koristiti, ne pa nam samo materijelna in moralna bremena nakladati.

Visoka zbornica! Končam s srčno željo, naj bi se Njegova ekscelencia gospod minister zunanjih zadev objektivno prepričal o političnem in gospodarskem stanju. To pa bo gotovo privedlo do sistematične organizacije južnih dežel, ki bo tudi v blagor cele Avstrije.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. junija.

Glasovi o mladočeški obstrukciji.

Povedali smo že, da Mladočehi tudi sedaj še ne odnehajo z obstrukcijo in da bodo porabili, ako treba, najenergičnejša sredstva v dosegu svojega namena. Ta sklep mnogim parlamentarcem ni všeč, ker pravijo, kakor mej drugimi trdi tudi dunajska »Reichswehr«, da je velika nevarnost za desnico in pripravlja obstrukcija samo pot nemškim levicarjem do nekdanjega gospodstva v Avstriji. To napoveduje tudi dunajska židinja, pismo: Avstrijska politika mora za vselej onemogočiti povratek k stari večini. — Vse to toraj kaže, da židovski liberalci res računajo na velik uspeh v sedanjih homatijah in da samo radi tega njih prvaki odklanjajo vsakršno spravo s Čehi, kar sta storila vključno skrajni prijenljivosti Čehov v zadnjem času zopet grof Stürgkh in dr. Gross. — In vsemu temu je baje kriva le mladočeška obstrukcija? Po mnenju gotovih krogov da, sicer ne. Ali je namreč treba, da se vsled obstrukcije razbije desnica? In ako se to vendarle zgodi, ali morajo Poljaki in gotovi drugi »državo ohranjujoči« elementi res biti v večini, če je tudi levicarska? Kdo jih sili, da hlapčujejo nemškim liberalcem? Na ta in jednaka vprašanja treba odgovoriti, predno se tako resno preti z levicarsko večino. Ako pa Poljaki in njim zvesti somišljeniki res morajo biti na vsak način v vladni večini, se jim to prav lahko zgodi. Dovolijo naj samo malenkost, da se razveljavi Kindingerjev tajni ukaz, in zadeva je rešena. Obstrukcija na levi se jim ni bati, ker radi nje ostanejo še vedno lahko v vladni večini. Sicer pa Nemci potem ne bodo imeli nikakega povoda za obstrukcijo, ker sami niso zahtevali izdaje omenjenega ukaza.

Vladne ještkovne zakone so vzeli nemški levicarji z nova v pretres. Bržkone so jim merodajni krogi dokazali, da načrti za Nemce vendar niso tako neugodni, da bi bil nemogoč vsak razgovor o njih. Izvršilni odbor nemških levicarskih klubov je poslal raznim nemškim poslancem prašalne pole, na katerih se nahajajo razna vprašanja, tičoč se Koerberjevega načrta. Na prvem mestu je vprašanje o nemškem posredovalnem jeziku. Vsi poslanci, ki so prejeli te pole, so naprošeni, naj odgovore na vsa vprašanja ter naj izpolnjene pole dološljejo levicarskemu izvršilnemu odboru. Na podlagi došlih izjav sestavi ta obširno spomenico, katera se svojedobno predloži vladi. Da odgovor ne bo kdove kako poveljen, je gotovo, ker bodo levicarski voditelji vztrajali pri svojem drznem binkoštnem programu.

V boj proti Kallayu spustil se je mej drugimi mažarskimi listi zadnje dni tudi veleoficijski »Pester Lloyd«. Sprva se je, seveda navidezno, zaletaval vanj, ker preveč »jezuitsko« gospodari v okupiranih deželah, zatira nekatoške in Mažare in sploh vodi uprav turško gospodarstvo z bosniškimi in hercegovinskimi financami. Ker pa take fraze le niso hotele pomnožiti vrst Kallayevih nasprotnikov mej Mažari, moral je ta list naravnost izpovedati, zakaj mu je prav za prav napovedal brezobziren boj. Fraza o zatiranju Mažarov ni več vlekla, ker je vsakdo vedel, da je le nasprotno resnica; znano je pa tudi, da razmere, v katerih žive bosniški in hercegovski katoliki, niso rajske. Zapisati je moral torej ta list sledeči stavek: »Skrbeti se mora zato, da išče in najde bosniška trgovina še dolgo časa svojo pot preko Ogerske, Hrvatske in Slavonije k morju, namreč na Reko in ne na Spljet.« To je toraj tista točka, okrog katere se suče brezmejno sovražstvo proti Kallayu.

Parlamentarne volitve v Italiji

so se završile binkoštno nedeljo s to posebnostjo, da je potrebnih samo 26 ožjih volitev, kar se že davno ni pripetilo. Vlada je seveda lahko zadovoljna z izidom volitev; število njenih moč se je pomnožilo, kar pač ni čudno, ako se pomisli, da je bil na delu skoro samo vladni aparat. Vladna večina do štela po dosedanjem, definitivno še ne znanim vspehu blizu 330 glasov, ustavoverna opozicija 94, skrajna levica 84 glasov. Razun socijalistov, ki so baje dobili 13 novih mandatov, so morale vse opozicijske stranke prepustiti nekaj mandatov vladni stranki. Vladna stranka bo toraj pomnožena prišla v bodoči parlament, a ni se izpolnila glavna vladna želja: opoz. naj bi bila sestavljena iz manj srditih življev, bila naj bi bolj pohlevna. A zgodilo se je ravno nasprotno. Skrajna levica ima namreč že sedaj 84 glasov, mejtem ko jih je štela dosedaj le 66, in o 19 njenih kandidatih bodo še odločevala ožje volitve prihodnje nedelje. A prišli bodo v zbornico poleg tega ravno taki elementi, ki se jih vlada najbolj boji. V najinteligentnejši srednji in gorenji Italiji je vlada doživela občutne poraze. Z izidom binkoštnih volitev toraj Pellouxova vlada vkljub precejšnji večini ne more biti zadovoljna.

Kolonijalna politika. Francozi hočejo posnemati Angleže v kolonijalni politiki. Velikanski dobički, ki jih dela Anglija z izkoriščanjem svojih kolonij, Francoze vlečejo, da bi se tudi oni obogatili na stroške necivilizovanih narodov. Pa dobička ni v primeri z velikimi žrtvami, ker brez vojske si ni mogoče podjarmiti nobenega rodu. Vojska v Cochinchini je stala 284 milijonov frankov, zmaga v Tonkingu je stala 269 milj. frcs; Sudan je požrl 200 milj., Madagascar je vzel 150, Dahomey 70 milj., za Madagascar je bilo pozneje treba še 80 milj. dodati, da so ga ohranili. Brez Alžirije stane uprava kolonij na leto okoli 100 milj. frcs. Vprašanje je torej, ali se Francozom kolonijalna politika izplača. Publicist Paul Louis pravi, da nima narod od nje dobička, ampak le uradništvo. Velikanski uradniški aparat je potreben v kolonijah poleg vojske. Alžirija je požrla tako 4 milijarde frcs in potrebuje še 25 milj. letnega izrednega izdatka. Če se vsi izdatki z obrestmi dolgov, ki so jih Francozi ob kolonizaciji naredili, seštejejo, dobimo svoto 300 milj. frcs. letnih izdatkov za kolonije. Louis Paul pravi, da to — ne nese.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. junija.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.

G. Anton Medved, dosedaj kapelan v začasnem pokoju, je nameščen kot ekspozit v Košici pri Šent Juriju pod Kumom. — P. Florus Klinec je sprejet v našo škofijo in nameščen kot kapelan v Čatežu pri Krškem. — Premeščeni so: gg. Edvard Kosobud, kapelan iz Cerkelj na Gorenj. v Velesovo; Janez Ev. Medved, kapelan iz Št. Lovrenca ob Temenici v Cerklje na Gorenj.; Anton Golf, kapelan iz Preddvora v Mengeš. Na novo nameščen je g. semeniški duhovnik Frančišek Rebol kot kapelan v Preddvoru.

Učiteljske spremembe. Definitivni učitelj na štirirazrednici v Trebnjem, Frid. Pečani, je imenovan definitivnim naduč-

teljem ravnotam. — Definitivna učiteljica Stanislava Zarnik, začasno nameščena na jednorazrednici v Koprivniku, je premeščena na jednorazrednico v Zalog v kamniškem šolskem okraju. — Upokojen je definitivni nadučitelj v Toplicah pri Zagorju, Julij Plhak po več nego 40letnem službovanju.

Ljudski shod se je vršil v nedeljo v šmartinski občini pri županu. Prišli so gospodarji, zlasti oni, ki imajo državna. brezobrestna posojila vsled potresne škode in jih ne morejo plačati. G. Gostinčar je najprej razložil, kako se prošnje za odpustitev posojila delajo, nato je dr. Evg. Lampe govoril o splošnem položaju kmetijstva, o njegovem zadovoljevanju, o organizaciji in o domačih nasprotnikih, k sklepu je g. Moskerc pojasnil ljudem splošno politično stanje, zlasti je razkrival hinavščino slovenskih liberalcev. Ljudje so bili jako zadovoljni s shodom, napisalo se je takoj mnogo prošnji, ki se bodo odposlale vladi. Kjerkoli si ljudje žele takega shoda, ki bi jih poučil, kako se je ravnati glede državnega posojila, naj se obrnejo do »delavske pisarne« v »Katoliškem domu« v Ljubljani. Prihodnjo nedeljo bo tak shod v Vodica h.

Na adresi slav. o. kr. poštne

ravnateljstva v Trstu. Na Bledu se je preselila o. kr. pošta v nove prostore. Napis nad poštними prostori je samo nemški. Le na vratih se bere tudi slovenski napis. A kadar je poštni urad zatvorjen, je slovenski napis za deskami. Kdo je to zakrivil, nam ni znano. Ali je posestnik poštних prostorov kriv ali kdo drugi, nam nič mar. Blejski Slovenci zahtevajo, da je na o. kr. poštne uradu dvojezičen napis, kot je bil poprej, predno se je poslopje prezidalo.

Preprečena Slomškova slavnost.

Na Grajeni pri Ptuj bi se morala binkoštni ponedeljek vršiti velika Slomškova slavnost s sodelovanjem raznih slovanskih društev. Neka zlobna roka pa je slavnost preprečila. Zažgala je hišo gostilničarja Janeza Gregorca, pri katerem bi se slavnost vršila. Ker se je ogenj hitro razširil, ima Gregorc veliko škodo. Slomškova slavnost na Grajeni se je odložila.

Imenovan je stavbenim pristavom za Kranjsko Rajm. Geilhofer, dosedaj v državnostavbeni službi koroški.

Odlikovanje. Cesar je podelil Ignacijju Nučiču, nadzorniku tržaških policijskih agentov v pokoju, srebrni zaslužni križec s krono.

Iz Škofje Loke se nam poroča: Tukaj je umrl upokojeni župnik g. Eder v torek popoldne. Pogreb bo v četrtek (7. t. m.) zjutraj ob osmih.

Skrajna podlost. »Slov. Narod« se je v svoji št. 121 z dne 28. maja t. l. med dnevnimi vrstami pod zaglavjem »štrajk v Vevčah« v svoji poznati gonji z vso silo, neosnovano in uprav iz trte izvito zakadil proti moji malenkosti, samo zato, ker sem duhovnik, podtikajoč mi, da sem imel v nedeljo 20. maja imenitno pridigo, rekoč: »Delavci, ki so bili tako predrzni, da so se upali v Kolarjevi tati napraviti stavko, so slišali svoj del. Izvedeli so, da so prav za prav sami lenuhi, postopači in pijanci. Njegov dopisnik pravi: To je torej tista krščanska ljubezen, o kateri slišimo vedno »gospode« govoriti. To je toraj tista bratovska ljubezen, ki privošči svojemu bližnjemu le dobro. To ljubezen je imel v svojem srečju gotovo tudi župnik Kolar, ko je štrajkujoče delavce obkladal s tako lepimi priimki. Čudni so res ti farovski gospodje, ki svojim vernim, tudi politično-klerikalni stranki vdanim župljanom ne privošči, da bi dosegli to, kar bi se spodobilo. Najlepši je bil konec te prelepe pridige. Tu je g. župnik prosil svoje ovčice, katere je poprej imenoval lenuhe, postopače in pijance, da bi v četrtek 24. t. m. — v denarjih prispevali za potrebe »Šmarnice«. Pa lenuhi, postopači in pijanci se niso nič kaj vneli za to darovanje. Morebiti jih je župnik zato tolikanj priganjal k delu, da bi delavci svoje denarce, kar bi jih zaslužili, znesli v njegovo malho«.

Tem gorostasnim bedastocam in budalostim »Slov. Narod« nasproti konstatujem samo to, da je samo ena jedina resnica v tem napadu na-me, namreč, da sem takrat oznanil vsakoletno darovanje za potrebo »Šmarnice«.

Vse drugo je potuhnjeno zlagano, iz trte iz-
vito in zlobno zavito. Da je videl »Narodov«
dopisnik kedaj cerkev znotraj, bil navzoč pri
dotični pridigi, bi se bil lahko prepričal, da
nisem stavkujočih delavcev niti z najmanjšim
migljem k delu v tovarni priganjal, niti
trohice povoda dal, češ »da so izvedeli, da
bi bili lenuhi, postopači in pi-
janci, ker takih in enakih izrazov sploh
rabil nisem, dobro vedoč, da ubo-
zih žulavih trpinov uprav v ta-
kih stiskah in revah, v katerih
so bili in so še, ne gre begati in
dražiti, najmanj z odurnimi psovkami,
kakoršne so se jedino le poroditi mogle v
zlobni ali pa bolni fantaziji dopisnikov. Za
bedo ljudstva čuteče srce velevalo mi je
marveč uprav v tolikih stiskah in revah
uboge trpine vsodbujati k samozavesti
in zaupanju v Boga, po starodavnem
krščanskem načelu: »Moli in delaj«. A držal
sem se, upoštevajoč razburjenost poslušalcev,
namenoma in nalašč vseskozi le svetopisem-
skih besed: »Ne opusti poljskega dela,
katerega je Bog stvaril. Kdor
svoje polje obdeluje, ima jesti do-
volje«. Sir. 7, 16. Preg. 12, 11. Pribijem še
dejstvo, da še nikdar ni prišlo za potrebe
»Šmarnc« tako veliko, kakor uprav letos,
kar pa ne pride po zlobnem natolcevanju v
mojo malho, marveč za resnične potrebe
cerkve, kar sicer vsak ve — če ni napojen
z duševno hrano »Slov. Naroda«. — Pri
Devici Mariji v Polju, dne 4. junija 1900.
— M. Kolar, župnik.

Boj za višnjansko občino v Istri.
Kakor znano, so Lahi dosegli, da je bil raz-
puščen višnjanski obč. zastop, ko so dosegli
Slovani v njem večino. Sedaj so izložene vo-
lilne liste, iz katerih se spozna, da so Italijani
vzeli kakih 80 patentov za obrte in trgovine, da
obvladajo slovenske volilce. Tako upajo, da
se jim načrt posreči, ko se jim ni posrečilo
dobiti pred sodiščem obsodbe hrvatskega
župana Radoša in tajnika Palavršića.

Društvo zdravnikov na Kranjskem ima društveno sejo v saboto dne
9. junija ob polu peti uri popoldne v ki-
rurgični operacijski sobi. Dnevni red: a) na-
znanila predsedništva, b) demonstracije.

Porotne obravnave v Ljubljani.
Dodatno k včerajšnjemu poročilu pristav-
ljamo, da je bila Kat. Benedek oproščena
hudodelstva detomora, ker so porotniki do-
tično vprašanje soglasno zanimali. Potrdili so
pa porotniki, da je Benedek kriva, ker je
porod prikrila in ni poklicala kake ženske.
Sodišče jo je radi tega obsodilo na 3 me-
sece strogega zapor. — Danes je stal pred
porotniki 42letni najemnik mlina Jan. Judež,
radi uboja. Judež se je v Moravčah pri
Orehku stpel s Fr. Konjarjem, ker je le-ta
sunil njegovega brata. Konjar in Judež sta
se ruvala po veži in se zvalila v klet. Pri
padcu se je Konjar ubil. Obravnava je bila
preložena.

Praznovanje praznikov v Gradcu.
Vse tiskarne počivajo oba praznika. Le »Sty-
ria« je natisnila v nedeljo po noči liberalno
»Montagszeitung«, kar je vse graje vredno.

Demokratski »Arbeiterwille« nima
pripravnega gradiva. Več let stare dogod-
bice iz življenja španskih duhovnikov, itali-
janskih redovnikov mora pogrevati, da ima
»probujeno« delavstvo primerne duševne
hrane. Drugič že ponavlja dogodbu ljubljans-
kih bogoskruncev ter zatrjuje »razsodnemu«
delavstvu, da sta bila bogoskrunca krščanska
socijalca, ki so ju klerikalci najeli, da bi
mogli tem lažje agitovati proti ljubljanskim
socijalnim demokratom. — Ako je zavladala
tolika suša v uredništvu »Arbeiterwille«, ako
mu je pošlo že vse pikantno gradivo, sve-
tujemo mu, naj se naroči na glasilo slo-
venske inteligence »Slov. Narod«. Tam najde
takega vzgojnega gradiva, da ne bo vedel
kam z njim.

Obsojeni socijalni demokratje.
Včeraj dne 5. jun. so bili v Gradcu obsojeni
trije socijalni demokratje na zapor od štiri-
h do osmih mesecev, ker so 1. maja na-
padli delarno brusarja Ant. Platzerja ter
njegovo ženo, ki je vsled tega še danes
bolna. Čudno pa je, da so vsi trije obto-
ženci izjavili, da ne pripadajo nobeni de-
lavski organizaciji, akoravno je dokazano, da
so bili reditelji na shodu isti dan popoldne.
Prav dobro je pojasnil socijalnodemokratsko
logiko o svobodi javni tožitelji.

Najdeno kolo. V Mariboru so prijeli
nekega bivšega trgovskega pomočnika Ivana
Gössnerja. Imel je pri sebi kolo, o katerem
pravi, da je kupil v Ljubljani za 10 gld.
Kolo bode skoro gotovo Bartlovo ali pa his-
nikovo filharmoničnega društva, katerima
sta bila nedavno ukradeni kolesi.

Za učitelje. V Št. Ilju v Slovenskih
Goricah je na odnotni ljudski šoli prosto
učiteljsko mesto. Prošnje do 30. junija na
okrajni šolski svet. Nemški listi pozivljajo
nemške učitelje, naj pridejo v ta narod-
nostno eksponirani kraj.

Skupščina sv. Cirila in Metoda
za Istro je zborovala pretekli teden v Opa-
tiji. Pred skupščino je daroval sv. mašo drž.
posl. Vekoslav Spinčič. Zbor se je vršil v
prostorih čitalnice »Zora«. Predsedoval je
starosta istrskih rodoljubov dr. Dinko Vi-
težič. Podružnic ima sedaj istrska družba 48.
Dohodkov je društvo imelo 11.802 gld. 4 kr.,
stroškov 10.968 gld. 84 kr. Premoženje
45.627 gld. 91 kr. povečalo se je v pre-
teklem društvenem letu za 5325 gld. 6 kr.
Sklenilo se je kupiti hišo za hrvatsko šolo
v Pulju. Nova uprava se je sestavila tako-le:
Prof. Vek. Spinčič, predsednik, dr. Janežič,
podpredsednik. Odborniki so: dr. Fabianič,
dr. Poščič, dr. Leginja, Rajm. Jelusič, Viktor
Tomičič, A. Šimunič, mgr. Zamlić. Nad-
zorstvo: Mirko Jelusič, Slavoj Jenko, dr. D.
Trinajstić. Razsodišče: Dekan Mijo Leginja,
dr. Mate Trinajstić, dr. A. Stanger. Na večer
je bila velika zabava.

Z Vrha pri Vinici. Dne 26. maja je
umrl Ivan Kobe, bivši gostilničar in prej-
nje čase večletni župan na Vrhu. — Vreme
je vedno deževno. Trta pa, kolikor jo je še
pri življenju, zelo slabo napreduje. Za vsa-
jenje ameriške trte pa se tukaj ljudje še zelo
malo zanimajo. Ljudje hočejo poprej videti
sad od iste trte pri enem ali drugem vino-
gradku, ki se polagoma peča z vsajenjem
iste trte. Mladi svet pa, če le more, hiti v
Ameriko. Kmetiško delo se mu zdi prete-
žavno in se po mnenju mladega sveta mu
ne izplača trud.

V Idriji je bilo, kakor se nam poroča,
zadnji čas več slučajev mrtvouda. Za nad-
učiteljem Iv. Kogejem umrla je nagloma
soproga jamskega višjega načelnika Fr. Go-
stića. Bila je skrbna mati ter je lepo vzgo-
jila svoje otroke. Jožef, njen sin je bogo-
slovec, drugi so tudi preskrbljeni. Pokopali
smo pokojnico na Vnebohod. Dne 30. m. m.
je na novo od kapi zadet doma po večerji
zgrudil se upokojeni rudar Andrej Rovtar.
Umril je, ne da bi se bil zavedel, binkoštno
nedeljo zjutraj. Vrhu tega so nas pričeli
plašiti modras. Pičil je nekega učenca. De-
ček je bil pogumen. Z navadnim »pipcem«
si je izrezal rano. Par dni pozneje pa je
rešil 3letnega otroka njegov oče s tem, da
mu je hitro ranjeni prst prevezal in nabodel.
Otrok je bil otet.

Kolesarskega društva »Ilirije«
cestna dirka Tržič-Ljubljana in vrtna veselica
pri Koslerju vršita se v nedeljo, dne 10. t.
m. Pričetek dirke je ob 2. uri, veselice pa
ob 4. uri popoldne. Vstopnina 30 vin.

Vozni red južne železnice. S 1. ju-
nijem odhajajo vlaki na Dunaj: 11:51 po
noči, 11:29 dopoldne, 5:22 zjutraj, 2:50 po-
poldne, 12:15 po noči, 6:23 zjutraj in ob
7:00 zvečer sekundarni vlak do Maribora. —
V Trst odhajajo: 5:58 zjutraj, 5:38 popol-
dne, 4:54 zjutraj, 12:58 popoldne, 10:30 po
noči in ob 7:45 zvečer sekundarni vlak do
Šempetra. — Na Vrhniko odhod iz Ljub-
ljane ob 7:15 zjutraj, 1:55 popoldne in 8:10
zvečer, prihod v Ljubljano ob 6:34 zjutraj,
12:29 opoldne in 7:30 zvečer.

Laških delavcev je prišlo tekom
zadnjih dni v Ljubljano zopet 60.

Meteor. mesečni pregled. Minoli
mesec veliki traven je bil malo prijazen in
zelo moker. — Opazovanja na toplomeru
dado povprek v Celsijevih stopnjah: ob sed-
mih zjutraj 10:4°, ob dveh popoldne 16:7°,
ob devetih zvečer 12:7°, tako da znaša srednja
zračna temperatura tega meseca 13:3°, za
0:6° pod normalom. — Opazovanja na tla-
komeru dajo 733:0 mm kot srednji zračni
tlak tega meseca, za 3:0 mm pod normalom.
— Mokrih dni bilo je 18, padavina znaša
166:4 mm. — Med vetrovi sta prevladovala
najbolj jug in jugovzhod.

Protestantski pridigar pred sodi-
ščem. Danes se je obravnavalo pred tuki-

šnjim okrajnim sodiščem proti znanemu »slo-
venskemu pridigarju čistega evangelija« An-
tonu Chraski, ker je razširjal po vipavski
dolini protestantske spise. Njegov čin je pred
sodiščem zagovarjal dr. Tavčar. Chraski je
bil radi prepovedane kolportaze obsojen na
— 5 kron globe.

Strela je udarila v Begunjah pri Cirk-
nici binkoštno soboto okoli poldne v hišo
št. 77, ko je mati z dvema otrokoma ravno
obedovala v veži. Strela je prišla skozi dim-
nik in udarila v čeber vode, ki je stal v
veži. Vse tri ljudi je omamila. Žena pa se
je kmalu zavedla, ker je strela čeber posko-
dovala in jej je voda pod hrbet tekla. Tudi
otroka je hitro lahko vzdramila. Druge po-
sebnosti strela ni napravila.

Pogorel je 1. t. m. zjutraj pod M.
Šege v Kandiji pri Novem mestu. Zažgal je
dninar Jurij Golc iz Sel na Štajerskem, ki
je dejanje sam priznal.

Konja povozil je v nedeljo dolenski
vlak posestniku Jan. Galiču iz Malenske vasi
pri Mirni peči. Na paši je prišel konj pre-
blizu žel. progi in ga je stroj tako ranil, da
so ga morali oddati konjaču.

Samomor vojaka. V Celovcu si je
vojak Viktor Hauptmann 17. pešpolka
prestrelil vrat. Ustreljenega je bilo grozno
pogledati, jezik mu je visel iz ust, možgani
so bile na stropu, nekaj jih je bilo na nje-
govem hrbtu. Pri 17. pešpolku se vrše sedaj
redno samomori. Kdo je temu kriv?

Obesil se je v noči na binkoštno ne-
deljo v hlevu Petrovčiča v Postojni tje do-
šli 49letni Jože Zavrl, doma iz Lahovč pri
Kamniku.

Samomori. V tržaški bolnici se je
obesil 29letni krošnjar Josip Perosa. Pazniki
so ga dobili včeraj zjutraj visečega na oknu
celice, v kateri je bival. — V Podvincih pri
Ptujju se je obesil v žitnici kmet Tomaž
Golob. Tudi njegov oče je končal življenje
na tak način. — Na Dunaju je skočila
12letna Berta Epmann raz četrtega nadstropja
ter obležala na mestu. Otrok je bil »raz-
burjen«, ker so ga doma okregali.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. junija. (C. B.) Poslanska
zbornica. — Vlada je predložila kvotni
zakon. Od pričetka seje ob 11:30 do
sklepa tega poročila ob 1. uri traja do-
besedno čitanje vlog.

Dunaj, 6. junija. (C. B.) Pri da-
našnji otvoritvi pomladanskega zaseda-
nja državnega železniškega sveta je iz-
javil minister, da vsi bridko občutijo,
ker se investicijske predloge ne morejo
rešiti v parlamentu, a sveta in državne
uprave ne zadene krivda.

Praga, 6. junija. »Bohemia« po-
roča z Dunaja, da se bode sklicala kon-
ferenca vseh strank, ki so naklonjene
rednemu parlamentarnemu delu.

Rim, 6. junija. O zadnjih volitvah
so došla naslednja poročila: V Rimu
so izvoljeni sledeči vladni kandidati:
Baccelli, Torlonia, Santini, ter republi-
kanca Barzilai in Mazza. — V Palermu
je zopet izvoljen Crispi. — V Milanu
je prodril republikanec De Andreis proti
Greppiju, socialist Maino proti bivšemu
predsedniku Colombo, in republikanec
Pederici. Zopet izvoljena sta tudi soci-
jalista Turati in Cicciotti. V Benetkah
so zmagali 3 ustavoverni opozicionaleci,
v Florenci je podlegel d'Annunzio vlad-
nemu kandidatu. Zopet izvoljeni so mi-
nistri Bettolo, Palandra, Baccelli, Sacava
in Boselli.

Bruselj, 6. junija. Volitve provin-
cijalnih svetnikov v senat niso spreme-
nile dosedanjega razmerja. V šestih po-
krajinah od devetih imajo katoliki ve-
čino. Izvoljenih je bilo 15 katoliških se-
natorjev in 11 liberalnih in socialisti-
ških. Senat sestoji sedaj iz 58 katolikov
in 44 liberalcev ter socijalnih demo-
kratov.

Bruselj, 6. junija. Belgijsko posla-
ništvo v Pekingju javlja, da so nemiri
na Kitajskem hujši, nego se je prvotno
mislilo. Bokseri so razdrli tri železniške
proge, porušili železniška poslopja in po-
drli telegrafске zveze. Razni belgijski
železniški uradniki so težko ranjeni.

rice in obeh princev. Belgijsko posla-
ništvo je v Pekingju zahtevalo 25 mili-
onov odškodnine.

Vojska v Južni Afriki.

Brez vsakega večjega odpora je maršal
Roberts binkoštni ponedeljek popoldne pro-
dril do Pretorije in imel včeraj slovesen vhod
v prestolno mesto Transvaala. Pred nekako
dvema mesecema je padel Bloemfontein v
roke angleških zmagovalcev in po brez-
plodnih bojih za Johannesburg je sedaj od-
ločena tudi usoda Pretorije.

Prvotno navdušenje mej Buri se je po-
leglo, osamljeni so popolnoma, vse jih je
zapustilo, torej ni čudo, da je prišlo tako
daleč. Sedaj je vojska končana, Angleži so
dosegli svoj namen, sedaj se prične ropanje
londonskih borzijancev. Zlata polja južno-
afriških republik so neki dovolj debelo po-
krita s trupli nesrečnih žrtev.

London, 6. junija. Iz Pretorije po-
ročajo 4. t. m.: General Botha se je
včeraj zahvalil ženam Pretorije za po-
klonjeno mu zastavo ter rekel: »Dokler
moremo še računati na tisoče požrtvo-
valnih mož, se ne smemo udati ter žr-
tovati neodvisnosti«. — Iz Machads-
dorpa gre vsak dan 15 vlakov z živili
v Lydenburg.

London, 6. junija. Brzojavka mar-
šala Roberta iz Similspruita južno od
Pretorije 5. t. m. javlja, da so angleške
čete 4. t. mes. za rana jele prodirati
proti Pretoriji. Ko so prehodile 10 milj.
so zadele ob hud odpor Burov, ki so
se pa konečno umaknili proti Pretoriji.
Ker je bilo že pozno zvečer, ni bilo
mogoče zasledovati sovražnika. Angleške
čete so prenočile okoli Pretorije.

London, 6. junija. Roberts brzo-
javlja 5. t. mes. ob 11. uri 40 minut:
Pretorija je v naši oblasti. Ofi-
cijelni vhod se vrši ob 2. uri popol-
dne.

London, 6. junija. Reuterjev urad
javlja iz Newcastle 1. t. m., da Buri
še niso ostavili Laingsneeka, vendar je
v Zmajevskih gorah zelo malo Burov.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški
spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Tu so uže bili oni miroljubi, o katerih
smo zgoraj govorili, ki so se mej tem tru-
dili narediti prostor. Ti so prosili, vspos-
bujali, grozili, suvali, rili, potiskali na vse
strani, s podvojeno gorečnostjo in ponov-
ljenim naporom, ko so opazili, da bode stvar
skoro končana. Posreči se jim končno raz-
deliti gnečo in jo potisniti v ozadje, da je
ostalo mej vrati in kočijo nekoliko praznega
prostora. Renzo, ki je deloma delal pot pred
kočijo, deloma spremljal jo, postavi se v
jedno obeh vrst miroljubov, ki so stali na
obeh straneh kočije in zadržavali besneče
valove množice. S svojimi korenjaškimi pleči
si pribori prostor, odkoder je mogel vse na-
tanko videti.

Ferrer se oddahne, ko vidi, da je pro-
stor pred hišo prazen in da so vrata zaprta,
to se pravi, ne odprta, kajti podboji se bili
uže omajani; skozi raztrgani, prebiti, udrti
in razdejani vratnici se je videla skozi ve-
liko luknjo zavita, zrahljana, upognjena ve-
riga, katera je za silo zavirala vhod, če
smemo toliko reči. Nekdo stopi k odprtini
in zavpije, naj otvorijo, drugi hitro odpre
okno pri kočiji. Starček pomoli iz nje svojo
glavo, vzdigne se, poprime se za roko onega
uljudnega človeka in stopi na podnožnik.

Množica povsod stopa na prste, da bi
videla. Tisoč obrazov, tisoč brad se vzdigne.
Splošna radovednost in pazljivost povzroči
smrtno tišino. Ferrer obstoji na podnožniku,
pogleda naokrog, pozdravi s poklonom mno-
žico kakor z govorniškega odra, položi levo
roko na prsi in zakliče: »Kruh in pravica!«
Odvažno, ponosno in neprisljano stopi na
tla mej odobravanjem, ki ori do neba.

Mej tem se vrata odpró, prav za prav
domaćini le potegnejo na stran verigo z
zrahljanimi skelci, razširijo odprtino le to-
liko, da bi mnogi vstopiti težko pričako-
vani gost. »Hitro, hitro«, pravi Ferrer, »od-
prtite toliko, da morem noter; in vi zadr-

Boga! Spustite me vendar notri!... Hej! Gospodje, le za kratek čas!" reče nato onim, ki so bili znotraj. "Počasi odpirajte! Pustite me noter! Ah! Moja rebra! Usmilite se mojih reber! Zaklenite sedaj! Ne, hej! Plašč! Plašč!" Ostal bi bil ves mej vrati preščipnjen, da ni Ferrer malomarno potegnil za sabo repa, ki je izginil kakor rep kače, katera zasledovana izgine v svojo luknjo.

Nato se zatvorijo vrata; podpró jih z drogi kolikor mogoče. Oni, ki so ostali zvonaj, osebi kancelarjevi za stražo, delali so z rameni in rokami ter kričali na vse grlo, da bi zadržali ljudi, in so prosili v srcu Boga, da bi Ferrer kmalu opravil.

"Hitro, hitro", veli tudi Ferrer v veži slugam, ki so se zbrali okrog njega in kričali: "Hvala Bogu! Ah, Svetlost; oh Svetlost; uh Svetlost!"

"Brzo, brzo", ponovi Ferrer; "kje je oni nesrečnik?"

Oskrbnik pride po stopnicah. Na pol ga vlečejo in nesó drugi sluge. Bled je kot zid. Ko vidi svojo rešitev, oddahne se, žila mu zopet začne bítí, noge se mu oživé, lica se zopet porde; kolikor more, teče k Ferrerju in reče: "Jaz sem v božjih in Vaših rokah, Svetlost! Toda, kod uteči? Povsod so ljudje, ki me hočejo ubiti."

"Venga usted con migo!" in ohrabrite se. Zvonaj je moj voz. Brzo, brzo!" Prime ga za roko in pelje do vrat, bodreč ga neprenehoma; mej tem si pa sam misli: "Sedaj se odloči! Bog nas varuj!"

Vrata se odpró. Ferrer pride, za njim pa oskrbnik, pripognjeno in potuhnjeno držeč se za rešilni plašč kakor otrok maternega krila. Oni, ki so stražili vrata, vzdignejo roke in klobuke ter s to nekakšno mrežo, s tem nekakšnim oblakom odtegnejo pogledom grozeče množice oskrbnika, ki prvi stopi v voz in se stisne v kót; za njim vstopi Ferrer, in okno se zapre. Množica se zmedeno pogleduje in ugiba ter ugane, kaj se je zgodilo. Čuje se odobravanje in kletev.

Sedaj bi se bila zdela pot bolj težavna in nevarna. A ljudstvo je bilo zadovoljno s tem, da gre oskrbnik pod ključ. V tem ko še stoji voz, prizadevajo si oni, ki so preje Ferreru olajšali pot, da naredé sredi množice široko cesto, kjer bi se mogel voz nekoliko hitreje pomikati nego preje. Ko se kočija oddalji, plane zadrževana množica za njo in se gnete, sledeč jej.

(Dalje prih.)

¹⁾ Pojdite z mano, gospod.

Umrli so:

4. junija. Marija Amalija Sešek, strojevodje vdova, 22 let, Slomškove ulice 13, vnetje možganske mreže.
5. junija. Frančiška Peterlin, mizarja žena, 29 let, Hranilnična cesta 7, jetika.

V bolnišnici:

31. maja. Jožefa Praček, črevljarja hči, 2 leti, bronhitis. — Frančiška Kozjek, zasebnica, 36 let, plućnica.

2. junija. Alojzij Žirovnik, dninar, 50 let, jetika.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 5. junija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za maj-juni gl.	7 88	do gl.	7 90
" " jesen " "	8 16	" "	8 17
Rž za maj-junij " "	7 25	" "	7 30
" " jesen " "	7 38	" "	7 39
Turšica za maj-junij " "	5 78	" "	5 79
" " jul.-avgust " "	5 82	" "	5 83
" " sept.-okt. " "	5 93	" "	5 94
Oves za maj-junij " "	5 33	" "	5 34
" " jesen " "	5 42	" "	5 43

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm.

Dn	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura po Celziju	Vetrevi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
5.	9. zveč.	731.5	16.2	sl. jug	del. oblak.	
6.	7. zjut.	730.9	14.5	sl. svzh.	oblačno	10.9
6.	2. popol.	729.4	22.4	sr. jug	sk. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura 18.2°, normale: 16.6°.

Vabilo

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Št. Vidu pri Zatičini,

registr. zadruga z neomejeno zavezo",

ki se bo vršil

v nedeljo dné 24. junija 1900

po popoldanski službi božji

v prostorih bralnega društva „Katol. Napredek“.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje računskega sklepa za l. 1899.
3. Volitev novih odbornikov in enega pregledovalca računov.
4. Slučajnosti.

Št. Vid pri Zatičini, 4. junija 1900.

505 1-1

Načelstvo.

Na prodaj so

3 križevi poti

po 95 cm. visoki, po gld. 65.—

pri 501 12-1

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.

KÔPEL

Preizkušeno zdravilišče za bolezni v želodcu, najejnih in ledvicah, zlasti sladkorna bolezen (diabetes),

Prospekti se dobe pri ravnatelju Jožne železnice postaja Polčane (Pöltschach) želčne kamene, katarhe v goltancu in na krklju ito.

KRASNO PREBIVALIŠČE ZA PO LETI.

259 b) 10-5

Oglje za kadinico

izdeluje

V. A. Winding

v Bistrici ob Dravi, Koroško.

Znano dobra postrežba in najboljše blago.

Na stotine sprical je na razpolago. Eno naj sledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadinico, od Vas poslano, smo porabili. Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosi tega oglja, ali po povzetji ali kakor je sicer navada na naslov:

Prečast. malteškega reda konvent v Pragi, III., Kopelne ulice 4. Češko.

106 26-24 S posebnim spoštovanjem ves udan

Fra. Fr. Em. Ybl, t. d. podprijor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna dobrotu blaga.

= Razglednice = barvotiskane, krasno

Národna noša izvršene, dobivajo se pri knjigotrtzu Ant. Turku v Ljubljani, na Dunajski cesti,

komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo nizki ceni.

Kurja očesa,

trdo kožo, žulje itd. odpravi urno, brez bolečin in gotovo iz-
vrstni in v vseh nedosegljivi Trnkóczy-jev obliž, ki je dobiti v „Fran-
čiškovi lekarni“ na Dunaji, V. 2, Schönbrunnerstrasse 107. Cena
60 kr., po pošti 65 kr., franko ter rekomandirano 80 kr. — po povzetji ali
če se denar (tudi v znamkah) naprej pošlje. Obliž za poskušnjo 35, po pošti
40 kr. — Učinek z jamčen! — Razpošilja se točno.

V Ljubljani je dobiti v lekarni Ubald pl. Trnkóczy-ja na
Glavnem trgu št. 4. 109 20-19

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo**
častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“. Jako
pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno
na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po
konkurenčnih cenah.

Dalje

335 20-15

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

ANTON DITRICH v Ljubljani

Telefon št. 109.

Marije Terezije cesta št. 2.

Telefon št. 109.

Preselitev tesarskega obrta.

Slav. občinstvu uljudno naznanjam, da sem preselil svoj obrt z Novih ulic na Dunajsko cesto št. 32.

Priporočam se v nadaljnjo naklonjenost ter zagotavljam povsem zadovoljivo strokovnjaško delo. Velespoštovanjem

Ivan Zakotnik, Imejitelj parnih žag, mestni tesarski mojster, zaprišeženi zvedenec c. kr. dež. sodišča, v Ljubljani na Dunajski cesti.

504 3-2

Dunajska borza.

Dné 6. junija.

Skupni državni dolg v notah	98.20
Skupni državni dolg v srebru	98.10
Avstrijska zlata renta 4%	116.—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97.50
Ogerska zlata renta 4%	116.15
Ogerska kronska renta 4%, 200	91.55
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1772.—
Kreditne delnice, 160 gld.	715.25
London vista	242.05
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118.32

Dné 5. junija.

20 mark	23.69
20 frankov (napoleonor)	19.27
Italijanski bankovci	90.65
C. kr. cekini	11.33
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	168.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158.25
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200.—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.50
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138.75
Dunavske vravnave srečke 5%	253.—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106.50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.20
Prijoritete obveznice državne železnice	412.—
" " južne železnice 3%	321.—
" " južne železnice 5%	118.75
dolenjskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	397.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	40.25
Ogerskega " " 5 " " " "	19.75
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13.—
Rudolfove srečke, 10 gld.	63.50

Salmove srečke, 40 gld.	175.25
St. Genois srečke, 40 gld.	183.—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.—
Ljubljanske srečke	48.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	282.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6345.—
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	780.—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	126.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	173.—
Montanska družba avstr. plan.	499.25
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	420.—
Papirnih rubljev 100	255.50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

in naloženih glavnice.